

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 20 januari 2025

Onderwerp: Advies op Agenda Zorg en Veiligheid 2025-2026

Geacht College,

Graag geven wij middels deze brief ons advies op de agenda Zorg en Veiligheid 2025 - 2026. Bij dit advies heeft de Participatieraad ook Toegankelijk Zwolle, het Cluster GGZ, de Jongerenraad en de Seniorenraad betrokken, zij hebben meegedacht bij de totstandkoming van dit advies.

De Participatieraad is door de gemeente Zwolle betrokken bij de totstandkoming van de agenda Zorg en Veiligheid en heeft in meerdere fases een reactie op stukken kunnen geven. De Participatieraad heeft deze werkwijze erg gewaardeerd en wil de gemeente Zwolle daarvoor danken. Dit heeft gemaakt dat de Participatieraad al veel vragen beantwoord heeft gekregen en suggesties heeft kunnen doen in het voortraject en de adviesaanvraag snel heeft kunnen behandelen.

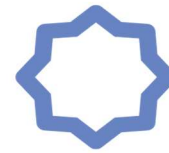
Algemeen

Over het algemeen wil de Participatieraad een compliment maken voor de zorgvuldigheid en volledigheid van de agenda en het proces daaraan voorafgaand. De Participatieraad heeft de indruk gekregen dat er veel tijd en aandacht is gestoken in een grondige analyse en is van mening dat dit een goede basis is geweest voor de totstandkoming van de agenda Zorg en Veiligheid.

De Participatieraad adviseert de gemeente Zwolle over het algemeen om te werken aan een visie vanuit de gemeente Zwolle gericht op zorg en veiligheid (naast dat wat vanuit onderzoek naar voren komt) en om, naast de agenda Zorg en Veiligheid, ook te werken aan een agenda/actieplan zorg en welzijn met aandacht voor preventie. De koppeling tussen zorg en welzijn en zorg en veiligheid is hierbij volgens de Participatieraad van groot belang. Gericht op preventie adviseert de Participatieraad dit expliciet op te nemen als beleidsambitie. Bovenstaande adviezen worden hieronder nader toegelicht.

Specifieke punten per pagina

- Pagina 6/7: Op pagina 6 wordt een grafiek getoond uit het Buurt voor Buurt onderzoek. Deze grafiek laat een toename zien van de mate waarin verward of onbegrepen gedrag voorkomt in de gemeente Zwolle. Onder de grafiek, op pagina 7 staat *'Deze toenemende aantallen en toenemende complexiteit maken het urgent om als gemeente stevig in te zetten op Zorg en Veiligheid'*

De Participatieraad ziet bovenstaande zin als de basis van de agenda: de noodzaak die wordt gezien voor het opstellen van een agenda Zorg en Veiligheid.

De Participatieraad mist hierbij een algemene visie (naast de cijfers) vanuit de gemeente Zwolle op zorg en veiligheid, die toeziet op een zorgzame en veilige leefomgeving. Deze zou verbonden kunnen worden aan de visies en plannen op het gebied van wonen, zorg, leefomgeving en leefbaarheid. Wanneer deze visie helder is, kan na 2026 (einddatum agenda Zorg en Veiligheid) aan de hand van de visie bekeken worden welk vervolg wenselijk is.

- De agenda Zorg en Veiligheid focust op situaties waarbij sprake is van een combinatie van zorg en veiligheid. Er is dan al sprake van een complexe situatie waarop inzet vanuit zorg en veiligheid nodig is.

In de agenda komt ook (het belang van) preventie terug en daarmee het voorkomen van complexe situaties.

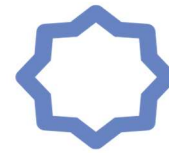
De Participatieraad is ook van mening dat preventie van groot belang is. De Participatieraad zou er voor pleiten om preventie expliciet op te nemen als beleidsambitie.

Met laagdrempelige, outreachende en goed vindbare hulp en ondersteuning waarbij de inwoner en diens vragen en behoeften centraal staan kunnen (grotere) problemen voorkomen worden. Hierbij moet aandacht zijn voor inwoners die niet zelf hun vragen kunnen stellen, maar wel hulp of ondersteuning nodig hebben. Tevens voor inwoners die moeite hebben met lezen en schrijven en waarvoor het tot zich nemen van informatie niet vanzelfsprekend is. Dit vraagt een open houding met een luisterend oor van de professional. Ook zou gekeken kunnen worden naar het vereenvoudigen van communicatie. Hierbij kan gedacht worden aan het verlagen van het taalniveau, het gebruik van duidelijke, korte zinnen en het integreren van visuele hulpmiddelen zoals picogrammen. Dit kan het voor de inwoner gemakkelijker maken om zelfstandig hulp te vragen en zich begrepen te voelen.

De Participatieraad wil adviseren om naast een agenda voor zorg en veiligheid ook een agenda of actieplan voor zorg en welzijn (met hierin aandacht voor preventie) op te stellen en hierin ook de verbinding te leggen met de wijk aanpak.

De Participatieraad ziet daarbij de koppeling tussen zorg en welzijn en zorg en veiligheid als van groot belang.

- De Participatieraad wil aandacht vragen voor inwoners met verward gedrag. De kracht zit in de ogen, de oren, de helpende handen en het hart van de samenleving. Inwoners weten echter ook vaak niet wat ze moeten doen als ze bijvoorbeeld een verward persoon op straat zien. Daar kan goede communicatie door de gemeente een verschil maken. Het is essentieel dat deze inwoners weten waar zij terecht kunnen voor ondersteuning, zowel om direct hulp in te schakelen als om zelf een luisterend oor te krijgen. Naast meer inzetten op preventie is er ook vraag naar een luisterend oor. De Participatieraad vindt het belangrijk om dit mee te nemen in de visie op zorg en veiligheid, hier wordt nu geen aandacht aan besteed.
- In het stuk wordt meerdere malen gesproken over 'daklozen' of 'mensen die dakloos zijn'. De Participatieraad wil voorstellen om dit te vervangen voor dak- en thuislozen. De groep thuislozen wordt op dit moment niet in het stuk genoemd.
- Op pagina 8 onder 2.1 staat: *'Er zijn bijvoorbeeld mensen die dakloos zijn, verslaafd zijn en grote schulden hebben'*. De Participatieraad wil voorstellen om hier van te maken *'Er zijn bijvoorbeeld mensen die dakloos zijn, verslavingsproblematiek hebben of grote*

schulden hebben'. Dit vanuit de zienswijze dat iemand niet 'verslaafd is', maar op dat moment verslavingsproblematiek heeft.

- In de agenda komt 'de wijk' regelmatig naar voren. De Participatieraad vindt het positief te lezen dat er in sommige situaties wordt ingezoomd en wordt gekeken naar een specifieke aanpak voor een betreffende wijk. Tegelijkertijd wil de Participatieraad aangeven dat het niet altijd om een gehele wijk hoeft te gaan waar bepaalde problematiek speelt. Soms dient er op buurt of zelfs straatniveau worden gekeken. De Participatieraad vindt het goed dat hier aandacht voor is.
- In de agenda komt naar voren dat het inwonersperspectief is meegenomen doormiddel van een onderzoek door Hogeschool VIAA onder ervaringsdeskundigen. De Participatieraad wil adviseren om bij een volgend onderzoek om het inwonersperspectief op te halen breder te kijken. In het onderzoek van VIAA is een selecte groep inwoners bevraagd. Zeker bij (veiligheids-)vraagstukken die zich in bijvoorbeeld wijken afspelen is het te overwegen om het inwonersperspectief op andere wijze op te halen. Bijvoorbeeld door middel van een bijeenkomst of enquête onder een grotere groep inwoners. Op deze manier zou een goed beeld ontstaan van wat er in een wijk of bij een bepaalde groep inwoners leeft.
- De Participatieraad wil aandacht vragen voor familie en naasten bij zorg- en veiligheidsvraagstukken. Dit zou ook voor de betrokken professionals binnen de netwerkaanpak van belang moeten zijn. Hoe zijn familie en naasten betrokken, wat kunnen zij betekenen, maar ook: wat hebben zij nodig. Ook bij een naaste spelen vaak vragen waarbij het van belang is om daar aandacht voor te hebben. De Participatieraad vindt het van belang dat hier aandacht voor is.
- Op pagina 8 en 9 komt 'werken in een netwerk' terug. Hierbij wordt beschreven dat een netwerksamenwerking in de praktijk nog ingewikkeld blijft. Er *staat 'De oorzaak daarvan ligt in verschillende financieringsstromen, taak- en rolopvattingen en organisatiebelangen. Maar ook in beschikbare capaciteit om te doen wat nodig is'*. De Participatieraad ziet dit als een goede omschrijving van de oorzaak, maar zou ook graag als actiepunt terug zien dat hier op ingezet wordt. Hoe kan onderzocht worden hoe barrières kunnen worden weggenomen en wat kunnen vervolgens acties zijn om dit op te lossen?
- Op pagina 9 onder 2.3 staat *'Ten eerste is er breed in Nederland (en ook in Zwolle) de overtuiging dat op deze manier mensen beter worden ondersteund en zorgverlening effectiever is. Ten tweede is de zwaardere zorg die voorheen werd gegeven erg duur, wat niet meer te betalen is.'*
De Participatieraad kan zich vinden in de eerste deel van bovenstaande zin. Wanneer tijdig lichte zorg ingezet wordt, kan dit zwaardere zorg voorkomen. De Participatieraad is dan ook van mening dat dit de aanleiding moet zijn voor het argument tegen de beweging die wordt genoemd onder 2.3. Wanneer wordt veronderstelt dat 'het niet meer te betalen is' lijkt er al een keuze te zijn gemaakt en lijkt geld hierin leidend.
- Pagina 16, 4.2: *'Vanuit de regionale agenda Zorg en Veiligheid wordt begin 2025 een projectleider aangesteld om te onderzoeken hoe onvoorwaardelijke woonplekken kunnen worden gerealiseerd in de regio's Zwolle en Deventer.'*
De Participatieraad wil aangeven dat het soms lastig kan zijn voor mensen om zich aan de afspraken te houden en op het recht te pad te blijven wanneer zij, vaak onder begeleiding, een woonplek aangeboden krijgen. Om het integratieproces te verbeteren en overlast te voorkomen, is het belangrijk om cohesie te creëren, zodat bewoners zich

verbonden voelen met hun omgeving en de woonplek willen behouden. Dit kan bereikt worden door het creëren van een samenhangende, positieve gemeenschappelijke sfeer. Bijvoorbeeld door het aanbieden van werkplekken of activiteiten. Een goed voorbeeld hiervan is Tactus bij Talentenplein, waar een kleine fietsenmakerij wordt gerund door mensen, onder begeleiding. Deze gemoedelijke sfeer draagt bij aan het gevoel van verbondenheid en zorgt ervoor dat mensen zich willen inzetten en ongewenst gedrag vermijden. Dit zou kunnen bijdrage aan gewenst gedrag en dat de persoon in kwestie er wil blijven wonen.

Mocht onze reactie aanleiding geven tot vragen of opmerkingen dan horen we dat graag.

Met vriendelijke groet,

Aljona Wertheim
Voorzitter Participatieraad Zwolle